

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy órára — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Mezjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 103. szám.

Péntek, május 7.

A királyi kihallgatások.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, május 7.

A budai várpalotában a király előtt már két napja folyik a magyar politikuskok kihallgatása.

Az egész ország közvéleménye feszült figyelemmel, sőt izgalommal tekint a budai várpalota felé s lesi az onnan kiröppenő híreket, hogy némi világosságot nyerjen az ország jövődjéről.

Nos ezeknél a kihallgatásoknál a legfőbb szükség most az, hogy azokat teljes higgadsággal és nyugalommal fogadja a közvélemény. Minden vérmesség csak utólagos csalódásra vezethetne, különösen, ha figyelmen kívül hagyatnék, hogy a jelenlegi kihallgatásoknak elsőrendűen informatív jellegük van. A király nem azért van Budapesten, hogy elhatározását tudassa, hanem igenis meg akar szerezni minden adatot, amelyre elhatározást lehet építeni.

Wekerle miniszterelnök kihallgatása is ilyen jellegű volt. A miniszterelnök jelentést tett arról, mennyiben változott a politikai helyzet azóta, hogy Bécsben alkalma volt a király dolgozószobájában megjelenni és tegnap azután megkezdődött a kihallgatások sorozata s elsőnek Andrássy Gyula grófot hívta meg a király.

Teljes egy óra hosszat tartott ez a kihallgatás, amelyen Andrássy Gyula gróf a helyzetről való véleményét fejtette ki.

Utána Desseffy Aurél gróf, a főrendiház elnöke következett, majd Justh Gyula, a képviselőház elnöke. Ma járul a király elé Kossuth Ferenc.

Miután maga a király is informatív jellegűeknek tekinti e kihallgatásokat, sem a főrendiház, sem pedig a képviselőház elnöke előtt a korona részéről döntő fontosságú kijelentés nem igen történhetett. És nem is igen fog történni a kihallgatások során, mert az összes meghallgatott politikuskok előadása és az ezekből levont következtetések szolgálnak majd további állásfoglalás és elhatározás alapjául.

A király keddig szándékozik Buda-

pestben maradni. Ezen időpontig döntő fordulat a válságban nem igen történik.

Bécsbe való visszatérése után a király ott a német császár látogatását fogadja és a különben rövid tartamu ünnepek lezajlása után fog újra a magyar politikai helyzettel foglalkozni.

Addig tehát türelemmel kell lenni s nyugalommal várni a kibontakozást. Men-nél higgadtabbak vagyunk, annál tisztábban tudunk látni s annál tisztábban és helyesebben tudunk majd aztán cselekedni.

A jótékony nőegylet közgyűlése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Nagybeeskerek, május 7.

A nagybeeskereki jótékony nőegylet tegnap tartotta meg 1908-ik évi évrő közgyűlését, amelyen megjelentek: Steinitzer Gézáné elnök, dr. Mihálovics Ödönne alelnök, Bielek Antalné, Botka Béláné, dr. Brájer Lajosné, Beller Istvánné, dr. Dukesz Józsefné, özv. Filkovic Pálné, Franz J. Lászlóné, Hesse Edéné, Jankó Ágostonné, Jemrics Istvánné, Kokits Sándorné, dr. Mangold Samuné, Maurer Gyuláné, dr. Mizera Józsefné, Müller Józsefné, özv. Napholtz Ágostonné, dr. Vinczebidy Ernőné, dr. Weiterschan Józsefné, Weisz Izidorné egyesületi tagok, Streitmann Antal titkár és Szávic Sándor pénztárnok.

Steinitzer Gézáné elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, kijelenti, hogy e másodszorra kibírdetett közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, az alapszabályok értelmében határozatképes s ezzel a közgyűlést megnyitja.

Utána Streitmann Antal titkár felolvassa az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentést, melyből kiemeljük a következőket:

A nőegylet ez évi működése hű volt az egyesület hagyományaihoz. Csak oly szegényeket segélyezett, kik munkaképtelenek voltak s ezek közül is csak azokat, kik családi körülményeik vagy különös betegségeik miatt a szegényházba felvehetők nem voltak. A segélyezettek között voltak olyanok is, kik egykor jobb sorsban voltak, de idővel nyomorba jutottak s munkaképtelenné váltak.

Minden újabb segélyért jelentkezőt az elnökség meglátogatta lakásán és csak az ott tapasztaltak és a szomszédok felvilágosítása nyomán ajánlotta a választmánynak a kérvényezett segélyezésre vagy elutasításra.

A választmány nyolcszor tartott ülést. Minden egyes ülésen 50—50 szegény kapott segélyezést. Ülésenkint átlag 300—350 koronát osztottak ki közöttük.

A szegényeknek 2081, a népiskolai levestő-konyhának 30 koronát adott az egyesület. Az ovodában rendezett karácsonyfa-ünnepély alkalmából 24 gyermeket ruházott fel az egyesület téli öltözékekkel, melynek teljes értéke 300 kor. 68 fill. volt.

A takarékpénztárak az idén is felkeresték egyesületünket adományaikkal. A rendezett táncestély 756 kor. 34 fill. tiszta jövedelmet hozott a szegényeknek.

A nőegylet vezetése alatt álló ovodába a lefolyt évben 136 gyermek járt. Díjtalanul 5 és féldíjjal 17 gyermek.

Örvendetes esetként kell felemlitenünk azt, hogy a Torontálmezei Kultúregyesület ovodánk buzgó ovónőit és pedig Wiltsgo Leopoldinát 50 korona jutalommal és Titze Adát elismerő okmányokkal tüntette ki a magyar nyelv sikeres terjesztése körül kifejtett fáradozásukért.

Az idén az ovodában járványbetegség nem volt.

Az egyesület alapító tagjainak száma 19, rendes tagok száma 85. Vagyon 23.302 korona 52 fillér.

Szávic Sándor pénztáros évi jelentése következett ezután. Jelentése szerint a lefolyt évi bevétel 6865 korona 67 fillér volt, kiadás 6146 korona 58 fillér, maradék 719 kor. 9 fillér.

A számvizsgáló-bizottság a pénztárt megvizsgálta és azt teljesen rendben találta.

A jelentéseket a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s az elnökségnek, a választmánynak s a számvizsgáló-bizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezt követte a tisztikar újjáválasztása.

A volt tisztikart egyhangulag újra megválasztották és pedig: Steinitzer Gézáné elnök, dr. Mihálovics Ödönne alelnök, Streitmann Antal titkár és Szávic Sándor pénztárnokká. A megválasztott tisztikar nevében Steinitzer Gézáné mondott meleg köszönetet a bizalomért s kérte az egyesület tagjait, hogy az elnökséget a reá várakozó nehéz munka körül ismert buzgalommal ezután is támogassa.

Választmányi tagokká megválasztották: Bánlaky Andrásné, Botka Béláné, dr. Brájer Lajosné, Beller Istvánné, özv. dr. Demkó Pálné, Dientszl Emília, dr. Dukesz Józsefné, özv. Filkovic Pálné, özv. dr. Grandjean Józsefné, dr. Gyorgyevics Milosné, Haidegger Ödönne, Hesse Edéné, Jankó Ágostonné, Jemrics Istvánné, Kokits Jánosné, Kokits Sándorné, özv. Lucsics Miklósné, dr. Mangold Samuné, Marton Andorné, Maurer Gyuláné, Mencer Lipótné, Müller Józsefné,

A „TORONTÁL” tárcája.

Jean véleménye.

A násznép bevonult az esketésre szolgáló terembe, melyet egészen megöltött. A jegyesek családja gazdag és nagyszámú volt s mint a városrészt tekintélyesebb kereskedői, előkelő állást foglaltak el és közszeretnek örvendtek. A Lureau és Busson családok tehát szerencsés megoldásnak tekintették gyermekeik egybekelését, annál is inkább, mert Lureau Edmond huszonnyolc éves, csinos, barna férfi, Busson Henriette pedig tizenkilenc éves, üde, széke szépség volt. Edmond, mikor szóba került ez az összeköttetés, csupán azt az egyedüli kifogást emelhetette, hogy harmincöt éves kora előtt nem kíván megnősülni. De azután csakhamar megértette, hogy az ilyen, minden tekintetben kitünő házasságnál ez nem elég ok s így, midőn a nagy nap felvirradt, már határozott meggyőződése volt, hogy boldog lesz.

A polgármester megígérte, hogy személyesen fogja megkötni a házasságot s a jól értesültek azt is tudták, miszerint a fiatal párhoz lélekemelő beszédet ohajt intézni. A meghívottak előtt mindez nagyban hozzájárult a szertartás ünnepességéhez.

A polgármester hivataloslagi fontoskodva buzgókodtak, hogy a násznépet a szokásos rendben elhelyezzék. Egyikük — egy ravasz képű, öregedő legény — csoportról-csoporthoz ment és folyton hangoztatta:

— A polgármester ur idejében itt lesz! Midőn a vőlegény mellé került, anélkül, hogy ránézett volna, halkán ezt mormogta:

— Meggondolatlanul cselekszik! — s ezzel dudolva tovább csoszogott.

— Vajjon mire érthette azt, hogy meggondolatlanul cselekszem? — töprengett Edmond, — De milyen ostoba is vagyok, hiszen nem hoztam szót! — gondolta később.

Azonban a szolgáló valami ürügy alatt ismét melléje furakodott és újra érthetően mormogta:

— Ha megnősül, meggondolatlanul cselekszik uram!

— Most csakugyan hoztam szót! . . . Vajjon mire céloz? — tépelődött Edmond és szemöldökeit összehúzva, menyasszonyához fordult:

— Henriette, hallotta, hogy ez az oktondi mit mondott?

— Nem, barátom! . . . Ismeri ezt a szolgát? Edmond csak ennyit válaszolt:

— Ugy rémlett előttem, mintha mondott volna valamit! . . . Valószínűleg csalódtam.

— Nem, nem — gondolta magában — nem csalódtam! Ez a vén bolond csakugyan azt mondta, hogy meggondolatlanul követek el, ha megnősülök. Most már nincs időm, hogy kérdőre vonjam, de a szertartás után okvetlenül megteszem!

Néhány pillanat múlva az ajtó kinyílt, mire egy szolgáló harsány hangon jelentette:

— Uram, a polgármester ur!

— Mindenki felállt. A polgármester könnyedén meghajította magát és asztalához lépett. A vén

legény tiszteletteljesen egész odáig kísérté, de midőn helyére visszatért, harmadszor is odasugott a vőlegényhez:

— Ha megnősül, meggondolatlanul cselekszik, uram!

Edmond kezei ökölbe szorultak és szerette volna torkon ragadni a vén sunyit. De önrudalmat erőltetett magára, mert a nagy botránytól visszaretent.

A szertartás elkezdődött. Edmond izgatottan harapdálta bajuszát és dühösen gondolt az ostoba, szemtelen szolgára, ki vele szemben ilyen durvaságot engedett meg magának. Zavart, nyugtalan és mérgező volt. Ki is hallott valaha hasonlót, hogy öt perccel az esküvő előtt egy hivatalos szolgáló azt merészelve sugni a vőlegénynek, miszerint meggondolatlanul követ el, ha megházasodik!

Edmond szeméi akaratlanul is a vén gazember felé fordultak, ki a sarokban állt. És különös tekintete már nem gunyt, de résztvevő sajnálatot fejezett ki.

Edmondon ekkor gyötrelmes aggodalom vett erőt. Nem birt szabadulni attól a gondolatától, hogy ez a szolgáló talán mégis tud valamit, egy olyan családi titkot, melyet a véletlen juttatott keze közé. Valószínűleg érdeklődött sorsa iránt s hogy most itt megpillantotta őt, sajnálat és csodálkozás fogta el. Még kétségbeesettebben mondogatta magában:

— Igen, igaz van, kár volt megnősülnöm! De ezzel a gondolatmal már elkésett! . . .

— Lureau Edmond ur, — kezdte a polgármester — akarja-e nőül venni Busson Henriette kisasszonyt?

özv. Napholtz Ágostonné, Oldal Antalné, dr. Perisics Zoltánné, Popovics-Pécsi Szilárdné, Solymossy Lajosné, dr. Stassik Ferencné, dr. Vinczehidy Ernőné, dr. Weiterschan Józsefné, Weisz Izidorné, Zsiros Lajosné, özv. Zolkeovics Leóné.

A számvizsgáló-bizottság tagjait: Kellner Józsefet, Menczer Lipótot és Steinitzer Gézárt választották meg.

A jövő évi költségeloirányzat elfogadása és az alapszabályok módosítása körül hozott határozatok után a közgyűlés — az elnököket meleg ovációban részesítve — lelkes hangulatban véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Május 9. Torontáli jegyzőegyesület közgyűlése.

Május 9. Számonkérő tisztii szék.

Május 9. Az izr. nő-egylet közgyűlése,

Május 9. Gyermekebarát-egylet ülése.

Május 9. Gyermekebarát.

Május 10. Gyermekebarát.

Május 10. Tavasz rendezvényei közgyűlés.

Május 17. Közig. bizottság ülése.

Május 20., 21., 22., 23. országos vásár.

A megyei állandó választmány ülése.

Torontálvármegye állandó választmánya tegnap délután Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a hétfői közgyűlés tárgyait készítette elő. A fontosabb tárgyakkal hireink között foglalkozunk.

A főgimnáziumi bizottság ülése.

A város főgimnáziumi bizottsága tegnap délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a következő bizottsági tagok vettek részt: Balási József, dr. Brájer Lajos, Franz J. L., Harzer József, dr. Kardos Samu, dr. Klein Mór, Krumenacker Ferenc, Hausladen Mátyás, Menczer Lipót, Mayer Rezső, dr. Nagy Dezső, dr. Milloss Aurél, dr. Pollák Győző, Steinitzer Géza, dr. Vinczehidy Ernő, Weisz Izidor és Giffinger Zsigmond, mint a bizottság jegyzője. A főgimnáziumi bizottság a tegnapi ülésen foglalkozott a vallás- és közoktatásügyi miniszter és Nagybecskerek város között kötött szerződéssel, amely szerint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium évi 32.000 korona újabb államségélyt hajlandó nyújtani a városnak, ha a főgimnáziumot továbbra is fentartja. A város eddig tudniillik 22—24000 koronát fizetett rá a főgimnáziumra, amely összeg sulyos teherként nehezedett a város költségvetésére. Körülbelül 20 év óta valamennyi polgármester megpróbálta, hogy a várost ettől a nagy teherrel megszabadítsák s míg végre most Perisics polgármesternek sikerült a dolgot úgy rendezni, hogy a városnak ezután már csak a

Edmond halványan, megsemmisülve és kábultan válaszolt:

— Igen, polgármester ur!

Miután a fiatal leány is „igen”-nel felelt, az aláírások következtek, melynek végeztével élénk beszélgetés kezdődött a násznép körében.

Edmond ekkor újra magafelé látta közeledni a vén szolgát, aki halkán ismét feléje dűnyögött:

— Meggondolatlan cselekedet volt, hogy megnősült, uram!

— Tudom! — mondta Edmond, alig mozgatva ajkait. — Maradjon közelemben! . . . Szeretnék magával pár szót váltani. Hogy hívják?

— Jean, szolgálatára, uram!

És Edmond, mintha a szertartást illetőleg valami parancsot akart volna kiadni, félrehívta az öregét és lihegő hangon kérdezte:

— Mondja el, hogy mit tud? . . . Fogja, itt van száz frank!

— Én? . . . Semmit sem tudok, uram! — válaszolt a hivatalos mosolygó arccal.

— Semmit sem tud? . . . De engem csak ismer?

— De nem, uram!

— Nyomorult, hát akkor miért hajtogatta folytonosan, hogy meggondolatlanságot követek el, ha megházasodom?

Az öreg szolgál arcintorítással válaszolt:

— Mert ez az én véleményem, uram! . . .

És így gondolkodom a házasságról! . . . S azt hiszem, hogy véleményét mindenkinek joga van nyilvánítani, ugye-e, uram? . . .

Alfréd Capus.

dologi kiadásokról kell gondoskodni, amik alig tesznek ki többet évi 5000 koronánál s így a város nagy összeg pénzét takarít meg évenként. A főgimnáziumi bizottság a polgármesternek ezt a sikeres munkálkodását örömmel tudomásul vette, ugyszintén a folyó évi tandíjelszámolásokat is. A szerződéssel különben lapunk holnapi számában bővebben fogunk foglalkozni.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Seitz Lajos nagybecskereki adóhivatali gyakornokot a huszti m. kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű ügyeket tárgyaltak.

— **A vármegye költségvetése és a belügyminiszter.** Torontálvármegye törvényhatósága tudvalevőleg 1909-ik évi költségvetésébe két új árvaszéki ülnöki és négy új szolgabírói állás rendszeresítését állította be. A belügyminiszter nemrégiben küldötte meg a költségvetésre vonatkozó leiratát, amelyben alaposan megnyirbálta a költségvetést. Így a tervezett állások közül csak egy árvaszéki ülnöki állást engedélyezett, azonkívül több szükséges tétel költségeit leszállította, sőt egyes tételeket egészen törölt. Miután a belügyminiszteri rendelkezés sulyosan megzavarná a vármegye közigazgatását, az alispán előterjesztést tesz most a közgyűlésnek, hogy intézzon fölratot a belügyminiszterhez, amelyben kérje, hogy bizonyára téves információ alapján a rendelkezéseit változtassa meg. Nevezetesen az engedélyezett egy árvaszéki ülnöki állás mellé engedélyezzen egy árvaszéki jegyzőt, a négy szolgabírói állásból pedig legalább kettőt, a törölt vagy leszállított tételeket pedig hagyja változatlanul, mert azok mai beállításuk nélkülözhetetlen és elkerülhetetlen. Az állandó választmány tegnapi ülésén az alispán előterjesztését magáévá tette s elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek.

— **A szerb egyházmegye tanfelügyelője.** A görög keleti szerb kongresszus még a múlt év októberében választotta meg a temesvári görög keleti szerb egyházmegye új tanfelügyelőjét, Szvircevic Kristóf zombori szerb tanítóképződei tanár személyében. Az erre vonatkozó határozatot megerősítés végett felterjesztették a király elé s tegnap érkezett le a püspökséghez a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata, amelyben közli, hogy a király a választást jóváhagyta.

— **A vármegye a kultúregyesületnek.** A vármegye állandó választmánya tegnapi ülésén foglalkozott a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kérvényével, amelyben hivatkozva a vármegyében folytatott nagyarányú kulturális tevékenységére, segélyt kér a vármegyétől. Az állandó választmány méltányolva a kultúregyesület kiváló tevékenységét, a folyó évre a kulturális terhére 3500 korona segély megadását javasolja a közgyűlésnek.

— **Az ügyvédi kamarából.** A szegedi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy a kamara lajstromába felvételt: Berariu János dr. (Nagykomlós). Töröltetett: Hódy Antal dr. (Törökkanizsa). a kamara területéről történt távozás indokából. Mittelman Nándor dr. volt törökbecsei ügyvéd, jelenleg budapesti lakos, az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának, illetve azt részben megváltoztatva, kir. kuria fegyelmi tanácsának ítéletével hat rendbeli fegyelmi ügyből kifolyólag az ügyvédi rendtartás 41. és 48. §-aiba ütköző és a 68. §. a) és b) pontjai szerint minősülő fegyelmi vétség miatt az ügyvédségtől elmozdított.

— **Vasuti forgalmunk javítása.** Közismeretű és számtalanszor fölpanaszolt dolog, hogy a vármegye, de különösen Nagybecskerek vasuti közlekedése nem felel meg a kívánalmaknak s inkább hátrányos, mint előnyös a városra nézve. Sokszor tetek lépést az illetékes faktorok vasuti forgalmunk javítása érdekében, de sohasem talált meghallgatásra s ma is rossz és nehézkes vasuti közlekedéssel kinlódunk. Legutóbb a szeged—karlova—nagybecskereki helyi érdekű vasut igazgatósága maga kérte a közlekedés javítását az államvasutaktól. Így sürűbb meneteket, illetőleg külön személyvonatokat kért a szeged—nagybecskereki vonalon, kérte, hogy a személyforgalmat választák el a teherforgalomtól s adjon a kis személyvonatoknak a Máv. külön kisebb fajta lokomotivokat stb. A Máv azonban elutasította a kérést, sőt még rontott a helyzeten azzal, hogy több vonatonál a direkt kocsikat megszüntette s az

utasoknak most minduntalan át kell szállani, am képzelhető zaklatással és kényelmetlenséggel jár. E mizériákon segitendő, most maga a vármegye vette kezébe vasuti közlekedésünk javítását célzó lépések intézését. Így az állandó választmány tegnapi ülésén Jankó Ágoston alispán előterjesztésére elhatározta, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy tegye magáévá azokat a kéréseket, a melyeket a vasutársaság intézett az államvasutakhoz s intézzon a kereskedelmi miniszterhez fölratot, hogy vasuti közlekedésünket abban az értelemben megjavítsa, továbbá, hogy a direkt kocsikat, amelyeket most május elseje óta megszüntettek, állítsa ismét vissza. Ezek a kívánások kétségtelenül igen minimálisak s Nagybecskerek város kereskedelmi és személyforgalma szempontjából rendkívül szükségesek. Remélhető, hogy a kereskedelmi miniszter méltányolni fogja ezt a helyzetet s ezuttal nem fog elzárkózni attól, hogy a mi sulyos közlekedési viszonyainkon enyhítsen.

— **Uj nagyközségek.** Rudna és Maczedonia, továbbá Győr és Tógyer községek nagyközségek akarnak alakulni s eziránt a törvényhatóság támogatását kérik. Az állandó választmány tegnap foglalkozott az ügyekkel s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a községek ez irányú kérését pártolólaj terjessze föl a belügyminiszterhez.

— **Torontálmegye az aradi vesztőhelyért.** Arad városa átirt Torontálvármegyéhez, hogy járuljon hozzá az aradi vesztőhely megváltásához. Az állandó választmány azt javasolja a közgyűlésnek, hogy szavazzon meg erre a célra 500 koronát.

— **Országos vásár Nagybecskereken.** Falragaszok útján értesíti a város közönségét dr. Perisics Zoltán polgármester, hogy Nagybecskereken a legközelebbi országos vásár május hó 20., 21., 22. és 23-án lesz. Figyelmezteti egy szersmind a vásáron részt venni szándékozókat, hogy az eladásra szánt állatok a vásár első napja előtt nem hajthatók fel s hogy a vásárra csakis szabályszerű járattal ellátott állatokat bocsátanak be.

— **A kolosszeum villany-színház** tegnap este kezdte meg a Buza-téren levő kényelmes tágas és szép helyiségében az előadásait. Tizenkét szebbnél szebb, a maga nemében igazán elsőrangú mozgóképet mutatott be tegnap este a színház s a közönség élvezettel nézte a szép képeket. Mindennap új friss program van s így a közönség csaknem állandóan olyan mozgóképek újdonságokhoz jut, amelyek teljes mértékben megérdemlik a megtekintést.

Itt említjük meg, hogy a gyermeknapon a kolosszeum is lerója áldozatot a gyermekek iránt, amennyiben hétfő esti előadásának jövedelméből 15%-ot juttat a gyermekvédő liga céljaira.

— **A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller** igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuznál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések minden fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő: a korela és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: à 80 fill., 1 kor. 40 fill. és 2 kor. a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony-védjegyre és Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni. 2—4.2

TÁVIRATOK

A válság.

A királyi kihallgatások.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délelőtt Zichy Nándor grófot háromnegyed óra hosszat tartó külön kihallgatáson fogadta. Utána a felség Széll Kálmán volt miniszterelnököt hallgatta meg, akinek a kihallgatása szintén annyi ideig tartott mint Zichy. A kihallgatottak egyike sem nyilatkozott az audienciáról.

Holnap, mint politikai körökben beszélnek, a király Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, mint a független párt vezérét fogadja kihallgatáson, utána pedig Tisza István gróf volt miniszterelnököt. Az eddigi megállapodások szerint vasárnap szünetelnének a kihallga-

tások, míg hétfőn Lukács László és Khuen-Héderváry Károly gróf kerülne sorra. A kihallgatásokról szóló híresztelések szerint a király még esetleg Apponyi Albert grófot és Zichy Aladár grófot is meghallgatja kedden délelőtt.

A király elutazása.

Budapest, május 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Az eddigi megállapodások szerint a király kedden délután utazik vissza Budapestről Bécsbe, hogy jelen legyen az odaérkező német császári pár fogadtatásán.

Támadások Wekerle ellen.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti táv.) A függetlenségi és 48-as pártkörben tegnap este élénken tárgyalták a királyi kihallgatásoknak a dolgát. A jelenlevő függetlenségi főleg Wekerle Sándor miniszterelnököt támadták Justhnak azon kijelentése alapján, amely szerint a király neki azt mondta volna, hogy az önálló bankot a magyar politikusok között többen, köztük Wekerle Sándor miniszterelnök is ellenzik.

A támadásokra vonatkozólag a miniszterelnök ma egy nyilatkozatában kijelenti, hogy ő 1907. május 12-én tanácskozva az önálló bank híveinek vezetőivel, kijelentette nekik, hogy ő csak addig lehet velük, amíg a bankkérdésben mérsékelt álláspontot foglalnak el. Mihelyt erről az állásponttól eltérnek, az utjaik különválnak. Ő ma is azon az állásponton áll. Ugyancsak kijelentette a miniszterelnök Lengyel Zoltánnak is, hogy az önálló bank kérdésének előtérbe állítása esetén ő átengedi a teret az önálló bank híveinek, hogy ők kísértsék meg a maguk álláspontja szerint a kibontakozást.

A közös külügyminiszter Budapesten.

Budapest, május 7. (A „Torontál” ered. táv.) Aehrenthal báró közös külügyminiszter ma este 9 órakor Budapestre érkezik s a király ittartózkodásáig a fővárosban marad. A külügyminiszter a budai várpalotában fog lakni.

Tanácskozások.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt Kossuth Ferencnél egyes politikusok között élénk tanácskozások voltak. Előbb Justh Gyula tanácskozott Kossuthal, majd Wekerle és Andrássy voltak Kossuthnál. Ugyancsak tanácskoztak ma délelőtt Wekerle Sándor és Rakovszky István is.

A függetlenségi párt és a kibontakozás.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt hivatalos lapja a pártnak a kibontakozásban való szerepéről írt cikkében a többek között a következőket írja:

A függetlenségi pártnak a dolog természeténél fogva elsőrangú szerep kell, hogy jusson a válságból való kibontakozásra irányzott munkában is. Azok a függetlenségi párti politikusok, akik a fölség elé járulhatnak, megmondhatják és bizonyosan meg is mondják és ki is fejtik a király előtt a többi közt azt, hogy a függetlenségi párt nem államfelforgató párt, hanem ép ellenkezőleg államfentartó, sőt olyan párt, amelyre mint uralkodó pártra Magyarországon az egész monarkia szempontjából is nagy szükség van. Ebből pedig nyilvánvaló, hogy a függetlenségi párt ép oly erős támasza az alkotmányos magyar királynak, mint az ország bármelyik más pártja. A függetlenségi párt jól tudja, hogy vezére Kossuth Ferenc mindent, amit becsülettel és az elvek iránt tartozó hűség mellett tehet, megtesz avégből, hogy a megoldás lehető legyen. Arról is meg lehet és meg is van győződve a függetlenségi párt, hogy vezére bármennyire törekszik is a megoldás után, ezt csak oly értelemben akarja hogy ne hozzon a nemzetre semmi vereséget, semmi megaláztatást, de sőt csüggedést sem.

A német császári pár utja.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Korfuból jelentik, a német császári pár onnan vasárnap délelőtt utazik el. A német császári pár innen Maltába megy, majd 11-én Brindisibe, ahol 12-én találkoznak az olasz királyi párral. Azután Vilmos császár és neje Bécsbe utaznak. Mai bécsi jelentések megcáfolják azt a hirt, mintha a császári pár bécsi tartózkodása alkalmával Bülow herceg német kancellár is Bécsbe menne.

A törökországi helyzet.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, tegnap a haditörvényszék előtt kihallgatták Reshad begt, Abdul Hamid volt magántitkárát, aki azt vallotta, hogy Abdul Hamid biztatta az egyes vidékeket az ujtörökök ellen való lázadásra.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint a „Turquie” című lap azt írja, hogy a szultán szeptember elején Adrianopolba és Szalonikibe megy, hogy az ottani csapatoknak köszönetét fejezze ki magatartásuk felett.

Egy másik konstantinápolyi jelentés szerint ott a városban most a legteljesebb nyugalom van s a város környékén is nyugodtabb a helyzet, mint azelőtt.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, az új török minisztérium teljesen parlamentárisnak mondható és az új kormánynak biztos többsége van a kamarában.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Konstantinápolyi távirat szerint a nagyvezér kijelentette, hogy V. Mohamed szultán a fegyverrel való körülövezés aktusa után megjelenik a parlamentben s ott leteszi az esküt az alkotmányra. A fegyverrel való körülövezés ceremóniáján a kamara részéről 15 képviselő vesz részt.

Japán herceg Budapesten.

Budapest, május 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nashimoto japán herceg és felesége vasárnap Olaszországból Budapestre érkezik. A hercegi párt hétfőn a király kihallgatáson fogadja s kedden Nashimoto herceg Bécsbe utazik. A japán hercegi pár budapesti időzése alkalmából a bécsi japán követ Uchida báró és neje is Budapestre jönnek.

Határidő-üzlet.

Budapest, május 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (május)	28 32—
Buza (októberre)	23 72—
Rozs (októberre)	18 70—
Zab (októberre)	14 82—
Tengeri (májusra)	15 62—
Tengeri (júliusra)	15 16—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Közgazdaság.

Ingtalanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1909. évi április hó 23-tól 1909. évi május hó 7-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt: Ifj. Weiserschan J. és neje Weismann Anna tulajdonát képező 1 hold 1241 négyszögöl földet megvette Schaebacher Lajos és Mária 1800 koronáért.

Sztanojlovits Tósa tulajdonát képező 2665. ö. i. sz. házat megvette Wilhelm Ferenc és neje Szuppek Borbála 7000 koronáért.

Eibeschtz Gerson tulajdonát képező 142 hold 1432 négyszögöl földet megvette Dimitrievits Dusan, Panta, Zsiva és Ignya 171543 koronáért.

Kirtjanszki Szovra tulajdonát képező 1241 négyszögöl szántót megvette Czveanov Tóma 900 koronáért.

Purkov Szima tulajdonát képező 600 négyszögöl szőlőt megvette Kozlovacska Acza 700 koronáért.

Sztaniszlavjev Acza tulajdonát képező 1085. ö. i. számú házat megvette Sztaniszlavjev Iván.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1909. évi május hó 7-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	13 80 korona
kétszeres		9—
rozs		9—
árpa		8—
zab		7 80
kukorica		6 90
repce		7 80
széna I.		10—
„ II.		8—
szalma I.		5—
„ II.		5—
burgonya 1 klgr.		—10
disznóhus I.		1 80
„ II.		1 70
marhahus I. 1 klgr.		1 46
„ II.		1 90
borjúhus I.		1 80
„ II.		1 36
juhhus		1 04
zsir		1 60

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1909. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.

Pancsováról: délután 5 óra 15 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (mótorokcsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (mótorokcsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.

Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Kiadó üzlethelyiségek.

Az Erzsébet-híd közelében levő dr. Linyacszy-féle házban, hol jelenleg a : : márványraktár van, : : november hó 1-jétől kezdődőleg három üzleti : : helyiség kiadó. : : :

Özv. Guttman Jakabné és Fiai

Telefon-szám 96. Nagybecskerek Telefon-szám 96.

állandóan raktáron tart:

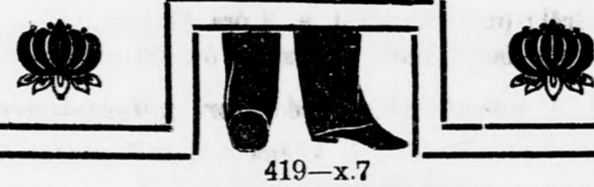
Elsőrendű fehérmeszet
Beocsini román- és portland-cementet
Stukatur és alabástrom gipszet
Surlahomokot, fehér, sárga és rózsaszínben
Durva és finom homokot
Különféle nagyságu kavicsot
Menyetztnádat és ehhez való szöget
Fedéllemez különféle minőségben

Valódi aszfalt fedéllemez
Fedéllemez szöget
Elszigetelőlemez falnedvesség ellen
Elszigetelő anyagot falnedvesség elleni védekezésre
Köszénkátrányt
Carbolineumot
Tinctorált
Tűzálló (chamott-) földet
Tűzálló (chamott-) téglát különféle nagyságban

Aszfaltot és Citument
Homlokzat (Fagadé) festéket 25-féle árnyalatban
Fődfestékeket
Lakkokat
Firniszt 455
Terpentint
Gránitot, vörös, fehér és fekete színben
Márványgránitot
Budai földet
Működőgyára összes gyártmányait

Naponta frissen vágott
spárga (Spargel)
Kurländer Imréné
tűzfűraktár
Korona-utca 585. szám.

419-x.7

979. sz. 1909. Szanád község előljárásgától

Árlejtési hirdetmény.

Szanád község képviselőtestülete folyó 1909. évi április hó 14-én 21/1909. kgy. szám alatt hozott határozatával a község belterületén egy

ártézikut

furását határozta el. — Felhívtnak vállalkozók, hogy ajánlataikat, melyek felett a község szabad választási jogát fentartotta, folyó évi május hó 25-ig adják be.

Szanád, 1909. évi április hó 30-án.

441-3.3

Az előljárásg.

Hirdetmény.

Öregfalu községe részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező ugynevezett meszesház tatarozása határozatott el, mely tatarozás árlejtés utáni biztosítására határidő f. évi május hó 15-én d. e. 10 órára tűzetik ki.

Vállalkozni szándékozók ehhez meghívtnak.

Feltételek a községi jegyzői irodában betekintheők.

Öregfalu, 1909. évi május hó 5-én.

451-1.1

Községi előljárásg.

HIRDETMEY.

Öregfalu községe részéről közhírré tétetik, hogy a község ház és jegyzői lakajtoi és ablakainak tatarozása és újbóli festése, valamint a jegyzői lak két szobájának festése határozatott el, mely munkálatok f. évi május 14-én d. e. 9 órára árlejtés után kiadatni fognak.

Feltételek a községi jegyzői irodában betekintheők.

Öregfalu, 1909. évi május hó 5-én.

452-1.1

Községi előljárásg.

424/1909. sz.

Offszencza község előljárásgától.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a község vadászati jogát

az 1909. évi augusztus hó 1-jével kezdődő 6 egymásután következő évre a f. évi május hó 25-én délelőtt 9 órakor Offszencza község házában tartandó nyilvános árverés útján bérbeadjuk.

Árverési feltételek a községi jegyzői irodában megtudhatók.

Offszencza, 1909. évi május hó 3-án.

Héger István, Röhrich János,
je. yzö. (450-11) bírö.

Hirdetmény.

Öregfalu község egy ártézikut

szándékozik furatni.

Vállalkozók felhívtnak, hogy szabályszerű zárt írásbeli ajánlataikat f. évi május hó 14-én d. e. 8 órára, amidőn a szóbeli árlejtés is megtartatni fog, Öregfalu község előljárásgánál adják be.

Feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Fentartja magának a község versenyzők között szabadon választhatni.

Öregfalu, 1909. évi május hó 5-én.

453-1.1

Községi előljárásg.

692. sz. 1909.

Csenta község előljárásga.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Csenta község belterületén f. évi és hó 1-én 1 darab 10 éves, szürke szőrű, közép termetű jegytelen ló felfogatott.

A tulajdonos folyó évi június hó 6-ig alulírt községi előljárásnál jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdáflan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni 1909. június hó 7-én d. e. 9 órakor Csenta község házában.

Kelt Csentán, 1909. évi május hó 4-én.

Grandjean Géza, Joczity,
jegyzö. bírö.

(444-3.2)

Az Arpad-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

14-x.50

Kolosszeum

villany-színház

Magyarország legnagyobb vállalata, a mai kornak megfelelő minden kényelemmel berendezett pavillonban. **Ma és mindennap új műsor** kerül bemutatásra.

Műsor Péntek, május hó 7-ére:

1. Vasuton Palesztinába.
2. A két Chaffeur.
3. Gyárimunkás hőstette.
4. Legyezőipar Japánban.
5. Ravasz férj.
6. Csavargó és leánya.
7. Megszökött automobil.
8. Angol hadgyakorlat.
9. Kovács leánya. Dráma.
10. Béka (színes).
11. Velencei dráma (színes).
12. Amateur-fényképész.

Helyárok: A naponkénti esti előadásoknál

I. hely 1 kor., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill. Gyermekek I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill.

A délutáni előadásoknál: I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill. Gyermekek I. hely 40 fill., II. hely 30 fill., III. hely 20 fill. Minden szordán 5 órakor délután ifjusági előadás leszallított helyárrakkal.

Angol telivér,

sárga mén, 9 éves, apja Xantnail, anyja Valkür, kocsiban, mint nyereg alatt kitünően jár, fedeztetési igazolvánnyal, termöképes,

600 K.-ért eladó.

Balás Iván földbirtokos, Elemér.

425-10.5

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK A

„TORONTAL”

KIADÓHIVATALÁBAN.